

... tudta nélkül, de ezt nem lopásnak tekintik, mert Stojan mintegy 800 forint neki tartozott. Az aranyokat Temesvártól papírpénzre váltotta be. A csendőrség a pénzt, melyet még teljes egészben megtalált Ploshkának, a temesvári kir. ügyésznek adta át. Minthogy Ploshkának jómódú oszlokok keze-segét vállalták, Ploshkát szabad labon hágyták.

— Befogott liba-tolvaj. Jakobeov Andrács pécskai illetőségű ismert liba-tolvaj, ki nemcsak ellopja a libákat, hanem úzért kedett is velük — ma szerencsétlen napot ért, mert a városháza előtt sétálva, a rendőrség egyik tagja felismerte a gyanús ki-nésést egyént beküldte. Jakobeov különben körözés alatt áll a éppen kapóra érkezett Aradra.

NAGYVILÁG.

— János főhercegismeretes elhatározásával kapcsolatban a párisi „Figaro” fel-sorolja az európai uralkodó családok ama tag-jait, kik az utóbbi időben más okból, meg-váltak rangjuktól, hogy a polgári életben részesnek foglalkoztak. Ezek között első helyen az alexis orosz nagyherceg, a csár-ki Jukowski költő leányát vette magának nagyhercegi rangjáról lemondva, a maga vándorolt. Több évi házasság után a nagyherceg megunt a pol-marci elválasztotta magát nevelő s Vilj. Göttervárra, a kol ismét vissza-konstábi rangját. Érdekes Oszkár svéd herceg esete, aki Munk Ebbát, a pub-icete el s mint Bernadotte pol-mok házasságot kötött. Lajos bajor zott királynéknak hátyja szintén azért valóján a Károly Tódor javára a-játusi jogról, mert Waldesee báró-t vette el. Ismeretes a volt bolgár fejedelem nek Battenberg Sándor hercegnek házassága Legmegkapóbb a sors, mely Isabella spa-nyol királynő férjének, Ferenc királynak öcsét, Henrik infans családját érte. Az infans de Castelli y Schelly Fernandez He-lént vette nőül 1847-ben. E házasságból négy fia született, kik nem élvezhették atyuk oszloki rangját, sőt a legnagyobb nyomorban tengődtek. Atyjukat egy politikai okokból vívott párharca Montpensier he-reeg ölte meg. A gyermekek nem nagyon régen a párisi rendőrség mint hajléktal-nok fogta el a Champs-Elysées egy éj-zaka. XII. Alfons spanyol király megkö-nyörült rajtuk s a spanyol hadsergben kaptak alkalmat: A fiukat azonban egy látszik, körülhatellentől földön a sors még mindenkinél emlékeztetőben lehet az, hogy a legidősebb fia a spanyol regens-királytól kénytelen volt számítani Spanyolországból a király halála után a palotában okozott bot-rány miatt.

— Odalázk a német Császárnak. A Konstantinápolyban új görögnyelvű megje-lendő neológos nyelv újság azt írja, hogy a szultán, az ősrégi szokáshoz híven két gyönyörű odalisszákat akarta meglepni koronás vendégét, a császárt. De mikor Ba-dovicz német nyelvű költőt értesített a padisah tervéről, t-pintatosan értesítve adta, hogy az a császárnak nagyon kelemetlenül érintene. Tekintettel erre, a szultán lemondott szán-dékáról s most más egyéb ajándékokkal fog kedveskedni hatalmas vendégének.

— Rövid hírek. Berlinben nem hiszik azt a hírt, hogy a császár huga jegyet váltána az orosz trónörökösrel, már csak azért sem, mert Vilmos császár aliháa egyesnek bele, hogy nővére vallást cseréljen.

— Leó pápa, egy római hír szerint, nagyon takarékoskodik, loval számát lezál-lított tizenkettőre s nem engedni meg többé fogatni szabad használatát a Vatikán praet-ussának. — A francia sajtó nagyon görbe szemmel nézi a walesi herceg egyiptomi látogatását, mely úgy tűnik fel, mintha Anglia már a magának tekintendő Egyiptomot. — A orosz duna-gózhajósági társaság a s erbiál parton az összes kikötőkben ügy-nökségeket szervez, melyek kölcsönöket is fognak adni az Oroszországba szánt áruka.

— A londoni tébolyház-ban tizenöt éve ápolnak egy el-n ebajos leányt, kinek most egy nagybátyja bunt el, végredeletében négyezer font sterlinget hagyva annak, a ki nőül veszi az örült leányt; három nap alatt 130 pályász-lead, de a nemes versenyés karba vés, mert a hatóság nem engedi hogy a gyó-gyithatalan örült férjhez menjen. — Mon-te-Carlo-ban egy 30 éves osztrák ember, Preradon Lajos, ki a játékban sokat vesztett, agronlótte magát.

Színház.

— Műsorváltozás. A szombatra hírde-tett „Sarah grófné” színmű előadását Follin-uszné győngykedése miatt félbesze-gyített, szombaton a „Boccaccio” operette ke-rül előadásra, melyet a múlt heti előadás alkalmával a közönség nagy tetszéssel fogadott. — Kővesi Albert jutalom-játékára egy boházatos és egy finom kis vigjátékot, végül egy felvonásos ope-rettel vesz.

CSARNOK.

Nagy „jelenetek.”

Nagy jelenetekről írunk parlamenti tudósításunkban s keressük ezekhez az ana-log példákat. Némelyek túlszaporító fan-táziákkal már-már a nagy konvent jelen-eit látnak megújulni. Holott az összehason-lítás késs lehetetlenség. A mi t. Háznak bot-rányai szunyogzóság ama földönté viha-rokhoz képest. Nem is az összehasonlítás kedvéért elevevitjük föl a roppant „jelenet-

teket, kivált a rémuralom végéről, hanem csak azért, mert önmagukban is nagy tanu-ságot rejtenek magukban.

A konvent születése is iszonyato: vajn-dások közt mint vége, jelölt, hogy a vi-lágok jövő formálman szörnyeteg lesz, ki megöli anyját, a forradalmat. 1792. szept-ember 20-án gyűlt egybe a világ e legtra-gikusabb törvényhozó testülete s már szept-ember 25-én oly orkán ráta meg minden izét, mely előre vetette a következők ár-nyát. Ama tragikomikumban páraltan jelenet az midőn a szeptemberi megszállástól vad alá vont Marat a konvent színe előtt pisz-tolyt szegzett fejének, azt káromgva: „ha a vad alá fogatási katarzástól kimondják, ő a nép barátja szétzussa agyvelejét” s miután e színesítő fogással a marstista karzatót a láz deliriumába ejtve vala, nyugodtan zsebre dugja ismét a forradalom nagy ká-rára a fegyvert. — De illanjunk el e jelenetek mellé, ne vegyük figyelembe, hányozor impetodik a gironde Robespier-ret, a tengerzöld Megvesztgethetlent vad alá fogni s mint emelkedik e habozó becsületlen emberek gyöngye csapásai alatt a keeser, rossz szónok, áttörve a Salle de Manège mennyezetét és a forradalom vérvörös égésig érve fejével. Elfutunk még azon jelenetek mellé is, melyekben a szegény Capet La-jos a konvent előtt áll valót szerepében. — azaz illunok meg ott, midőn a konvent sa-vasz Lajos feje fölött, mely s. avasaz rövid megszakításokkal szardától (1793. jan. 18.) vasárnapig tartott, amár éjjel-nappal egymás után haladnak a szószejkre a képvise-lők, hosszan és röviden indokolva a sza-vazatot. Ez tehát igen hosszú szavazás volt, bár a konventet körül fogó nép nem unta meg mindvégig halálisomjas ordításával be-folyásolni. Az azonban nagyon téved, ki azt hiszi, hogy túlságos zord jellege lenne a hajléksnek. M e r c i e r, egy Scarron-hajlamokkal bíró szemtanú ilyen képet nyujt róla:

„A teremtszolgák ott a hegypart félcei körül úgy járnak el, mint a páholyintogatók az operában, kinyitván és bezárván a karzatok egyes részét a kiváltások szemé-lyei előtt és után, „O'Orléans Egalité ked-velei” vagy más pompásan feloliosomázott rangos hölgy előtt, kinek ruhája sörög a cipők és hárszuszint szalagoktól. Udváros követek jönnek a mennék ide és vissza, el-látva a hölgyeket fagyallalt, frissítőkkel és könnyed fecsegéssel; a sáspen feloliosomá-zott fők megbillenek köszönetül; némelyik kezében valami kártyaféle és tu van s ki-szurkálák az i g e n e k e t és n e m e k e t, mint valamely rouge-et noir ja-léknál. Fenn a magasabb helyeken uralkodik Duchesse anyó az ő ki nem festett amazonjaival; nem lehet megkötölni benne, hogy hosszan ne kacagjon; midőn a szavazat nem L a m o r t. Itt, ezeken a karzatokon egész vendégység van; úgy lesznek a bort és pálinkát, mint valamely közönséges csapszékben en pleine tabagie. A szomszédias minden kávéházban fogá-dások történnek. Azonban benn a teremben fáradtság, türelmetlenség és a legteljesebb kimerültség ül most már minden szoron, melyet csak a mérleg billenése villanyoz fel időről-időre. Egyes képviselők elaludtak; a teremtszolgák odamennnek és felkötik őket, hogy szavazzanak; más képviselők ismét azt szánítgatják, hogy vajjon nem volna-e nekik elég idejük elszádni és megvaoso-rálni Egyes a'akok emelkednek föl, mint ködképek, sápadtan a halovány lámpafény-nei; a szószejkéről elmondják csak azt az egye-teny szót: halál. T o u t e s t o p t i q u e — es egész világ egy optikai ányák.”

Lajos feje tehát lehull, de előbb egyike azoknak, kik halálára szavaztak, Lepelletier St. Fargeau elvéri Paris testőr töre alatt. Szerencsétlen Lepelletier, az első konvent-tag, ki elvéri, de nem utolsó, mert ime ötödik hónapra rá, 1793. június 10-án, va-sárnap vala épen, a Tulierist, hova a kon-vent átköltözött, százezer fegyveres hazafi fogta körül és az ablakokon beresdül Paris összes harangjainak véskongása. A hazafiak kijelentik, hogy ők „felkelési állapotban” vannak s addig nem mozdulnak a külváros-ig, igen becsült nemzeti gyűlés felai mellől, míg a 12-es bizottság és a huszoneköt girondi szűntetését ki nem mondják. Es a felkelési állapotban levő polgárok csakugyan úgy tesz-nek, mintha nem akának mozdulni, mert táborúztakat gyújtanak, ott sütnék, főznek és puskatással kergetik vissza pártkeintet nélkül azon képviselő polgártársakat, a kik az ajtó küszöbét el akarják hagyni. Föl-jegyzé a néha vásozt Clio, hogy Grégoire püspök nem mehetett ki bizonyos be s o i n a o t u e l r e, a nélkül, hogy négy csend-őrnek ne kellene őrisni a nép dühétől. Bizony fogoly volt a nemzeti gyűlés saját mentelmi jogokkal bőven felruházott házában. Mit volt mit tenni? Megkísérelt kapacitálni a girondiakat, menjének önként számkiveté-tebe, de a derék Lanjuinais kijelenté, hogy önként soha sem fog lemondani, hanem tiltakozik, a mig létezik tünd. Van persze dühös sajt a helyen. — Legendre képvise-lő-polgártárs, külvárosban megszármester föl-küti a szószejkre „Lanjuinais, jöjj le onnat, vagy én hajlítak le!” Es néhány hegyparti Le-gendre csakugyan meg is ragadja, hogy le-dobja, de a girondi erősen fogja a karját a csak ruhája foszlányait tudják leszedni a szószejkéről. Egy másik girondi, Barbaroux is hős módjára nyilatkozik: „megesküdött, hogy ott hal meg helyen s azt es esküt meg is tartja.” A karzat árultan tombol, fegyvereket irányoznak a Girondra. . . . Végre elhatároz a konvent, hogy testüle-tileg kimegy a nép közé, hogy meggyőző-djék, vajjon szabad-e vagy sem. A kísérlet, melynek gyöngye paradiját látunk tavaszkor a Sándor-utczában is, balul nt ki, mert a a nép egyukat szages a hujadonfövel kö-zelgő választottaknak, a gyalogság fegyve-rével tisztel g — fájdalom, mint a gyanos Catyle megjegyzi, visszintert irányban tartva azt. Végre is a szegény konvent szót fogad a végzetlenül kimondják, hogy a népszerületen kép-

viselők, számszerint 84-en le vannak tartó-ztatva saját házaikban. Ezek csendőri fedez-te alatt mennek lakásaikra, melyeket nemso-kára hideggel és szűkkel fognak felcsereálni Csakhamar néhány rut kocsi fogja ki-zálítáni Franzoiarsok legnemesebb férfait a Place de Revolutionra, hol a vérdap előtt még egyszerre rákezesnek a Marsseilaisok s folytatják addig, mig Samson mester, a világ e legmeghatóbb énekkarának utolsó hangját is el nem hallgattatja szörnyű ké-szülékével.

Elvérzik Marat polgártárs is a osodá-latos Corday Sarolta kése alatt, siettetvén ezzel a szerencsétlen girondiak sorsát, a kik miatt feladta magát. Ezután már teljesen a rémuralom nyomása alá kerül a konvent. Ime a „nagy jelenetek” közül egy. A bol-dogtalan Corday Sarolta Duperret giron-diast ajánló levelével jött Pariba. Daperret lakásán motozást tartanak s ott találnak egy titkos iratot, melyet hetvenhárom képviselő írt alá, s mely nem egyéb, mint tiltakozás az országhoz a girondiak letartóztatása ellen. A 73 mit sem sejt a titkos irat felfed-zéséről. Gyanútlanul megjelennek a Házban s ott azt veszik észre, hogy a konvent aj-taját bezárják, hogy senki közölök el ne ta-vozhassék és vad alá helye-ik őket. Azokat, kik a 73 közül jelen voltak, nyitl tésből egyenesen viszik a börtönbe.

1793. nov. 7-én ismét egy sajtáságos látványunk volt tanuja a nagylelkűtől, de már igen tekintélyes részben megfogytakoz-tott konvent. Fél-szűt vallásújtók rendeztek egy nagy menet Paris utcaiban s ezt Mer-czisz így írja le:

„Ez emberek nagy része részeg volt a pálinkától, a melyet kelyhekkel ittak, halat evén a kehelyfődtől. Szamarakon ülve, a melyek papi köntösökbe voltak bujtatva, azokat a mise-ruhákkal kantaráták föl; s közben összeszorítva tarták az urva-csoral kelyhet és a szentelt otyát. A pálinka-boltok ajtóit megállították; kinyújtották a obiorumot (kehely-félek) s a kocsmáros, kanesóval kezében azokat háromszor köteles volt megöltölni. Aztán ösvérek jöttek me-grakva kereszteltek, főtőlökkel, szentelt víz-tartókkal. Ilyen lovagló-készlettel haladtak a szentegőrtök a konvent felé. S oda bemen-tek, az egész hosszú vonal, odabenn kért söt képezre; valamennyien, mint (araangi bohó-czok, papi öltönyben fantasztikusan áttöltözve, t. lyigában vívón magukkal ő szehalmozott számkönyvet. Beszédet nem tartanak a kon-venthez, de a helyett énekelnek. Danton meglehetősen boszusan nézte mindent, óhajt-va, hogy jövendőre t r t r a s s e k f e n n a j o z a n s á g és ildomoság. Mindamellétt e spolia opima elhurosolli, mitűn egy kis pálinka is volt bennük, kéri, hogy engedtessek meg nekik a c a r m a g n o l e s e l t á n o s o l á s a e h e l y e n, a melybe a megvondozott konvent hogyan egye-nék bele? Söt több képviselő, ott hegyvón tanácsnok székét, kézen fogott egy-egy papi öltönydarabokkal szicizifozott leányt és együtt járta a carmagnolet a többiekkel. Így Merzier.

De hasztalan kívánta Danton fentartani a józanágot és a ildomoságot, mert még ugyanaz napon a féloboldon Chaumette ügyes-jött el a konventbe municipális és depar-tementi tanácsnokok kísérelésen s velük egy furcsa szállításny: karosszékek vitetve Candeille kisaszony operai tag, kit a nem-zetgyűlésnek mint az Esz istennőtjét presen-tálnak s ki egészen úgy van öltözve, mint egy istennőböz illik A szép — megjegyzi különben, hogy igen szépen festette magát istennőtj ünneplésen körülhordosták a te-remben s aztán arra kényszeríték a konvent-et, hogy — menjen velük a Notre Dameba, hol az első áldozatot bemutatják ez isten-ségnek

Egybíránt nemokára lehull feje a szép Esz istennőjének, Chaumetteknak s min-den új vallás alapítónak, még pedig ugyan-azok üttetik le, a kik most a menobben ki-sértek. De a konvent tagjai közül sokan fogják megelőzni őket. Mert ugyancsak meg-kelle rágni saavát a parlamentben a szónok-nak s könnyen megeest, hogy a ki csak egy szót ejtett is el Robespierre s a min-denható közjóléti bizottságy ellen. Másnap vitték az Abbaye börtönbe s harmadnap — a guillotín alá. A konventet teljesen néhány ember, a s a l u t p u b l i c o i n t e z t e. A képviselőknek nem volt egyéb dolguk, mint „igent” mondani arra, a mit a bizott-mány javasolt. Nem volt már se jobb se baloldal. Egyszer C h a b o t e t k i k e l t a konvent szolgaisága ellen. Ezt mondta:

— Lennie kell egy baloldalnak. Ha más nem alkot, én magam teszem azt. Ugy is mondták már előttem: önök egymásután mind le fogják guillotinozni először önt, aztán Baziret, aztán Danton, aztán u.a-g-t Robespierret.

A következő héten Chabot börtönben volt. Aztán még mezezebb.

Igy jött el az 1794. április, mely a kon-ventet Dantonról és pártjától, Franciaor-szágot erejétől fosztotta meg. Danton, De-moulines Camill s társaik pör nem a kon-ventben dőt el, hanem a forradalmi tör-vények előtt a így az nem tartozik tár-gyunkhoz. Annál érdekesebb volt parlamenti „jelenetekben” Robespierre vége.

Ki hinné? Ugyanakkor, mikor Paris-ban nyitlan beszélnek arról, hogy a konvent felét lemészárolják (mert arról beszél-tet ismét 1794 nyarán) a mikor Robes-pierre és a „les trois plats coquins”, a hogy Danton nevezte Saint-Just, Couthon és Lebat, naponta jegyzéket állítottak össze, kiket kell még képviselőtársaik közül vérdapra menesztetni, ugyanakkor az órint késs egészen kedélyes vala köztük. Söt Barrère, az elnök, megteszi azt, a mit Pechy Tamás következetesen kerli — elnöki ebé-deket ad, melyeken pártkülömbözég nélkül jelennek meg a képviselők. Egy ilyen ebéd alkalmával nagyon kimelegedtek az urak — hisz júliusban vagyunk — levetették felső kabátjukat s az elfogadó-teremben hagyták. Carnot a mostani elnök nagystyja a „győzelem szervezője” vezetésű s ki-

cutta Robespierre kabátja zsebeit. Csak-ugyan talál az egyikben egy nevsőt, mely negyven lefejezendő képviselőről, ezek közt hegypartiakról, szolt, kiknek egy része az ebédien is jelen volt. S köztük a Carnot nevet is!

Még az éjjel titkos tanácskozást tartot-tak a fenyegető képviselők és elhatározták, hogy másnap, június 27-én — T h e r m i d o r 3 — levetessék Robespierre s czinkosaira A nevesetes ülés lefolyása ez volt:

Az ülést az egyik elnök, Collot d'Her-bois rendezte időben megnyitotta. S t. J u s t Robespierre jobb keze egy jelentést kez-dett felolvasni a köztársaság állapotáról, de T a l l i e n az összekötöttek egyike félbe-szakította azzal hogy a napirendhez akar szólni: Tallion után, ki tiltakozott a jelenlét-feloivására ellen, B i l l i a u d V a r e n n e kelet föl és szintén a napirendhez szölet. Emilitte, hogy a múlt éjjel a jakobinusok-nél arról beszéltek, hogy a konventet le-gyilkolják, majd egy sor vádat emelt Ro-bespierre ellen, ezek közt, hogy a hadserg élére egy nemest, La Valette állított. R o b e s p i e r r e válaszulni akart, de midőn a szószejkre lépett, irtóztató ordítás támadt a teremben: a bas letyan! le a szarnok-kal! T a l l i e n kirautott egy tört s azt bevittette, hogy eszel szurja le az új Crom-wellt, ha a konvent gyáv lenne vad alá helyezni őt. Robespierre újra szóhoz akar jutni, de az „a bas le tyran” orkánjában nem lehet hallani szavát.

T a l l i e n újra a szószejkre lép és Robespierret azzal vadolta, hogy diktátor-ságra törekszik. Robespierre újra felmli akar. Sikertől neki e pár szót hallhatóvá tenni: „C'est faux, je . . .” a többi bele-vés a szajba. Most összeszedte minden erejét és tulkiáltja a zajt a közpözh fordulva:

— Hozzátok intésem szavaimat, kösép crényes férfai, s nem ezekhez a rablókhoz! Majd, minthogy ezek az erőnyes férfiak nem látzanak lelkesedni érte, hangja végső megfeszítésével az elnököth fordul:

— Utóljára kérek tőled szót, gyilkosok elnök, jutass szoboz, vagy valid be, hogy meg akarok gyilkolni!

G r a n i e r d e A u b e, Danton földije, közbekiált: „Danton vére fojtogat téged!”

— Tehát Danton akarjátok megöszülni, gyávák! Mért nem védelmetek? — Most a hegyparti L o n e b e t kért szót s Robespierre letörtötását indítvá-nyozta. Robespierre ávrre, Agoston erre felugrott s azt kiáltotta: „En is oly vétkes vagyok, mint bátyám, ocsomozt érenyeiben, fogjanak el engem is!” L o u c h e t k i j e l e n t i, hogy ő St. Justot, Couthont és Le-bat is érte. Ezután F r e r o n rövid felszólalása után elfogadja a ház Robespierre Miksa és Agoston, Couthon, St. Just és Lebat letartóztatását és az elfogottakat vi-haroz „A l a b a r r e, a l a b a r r e!” kiáltások közt csendőrok azonnal börtönbe viszik.

De néhez falat volt Robespierre. A mint hiva, Henriot tábornok rendőrököt értesült elfogatásáról, csendőreivel tüstént segítségére sietett és kiszabadította. A ro-bespierriate városására vitte, mely meghu-zatta a vészharangokat és forradalmat tá-masztott. Viazott a konvent se maradtól tétlen, Robespierret és társait törvényen ki-vül helyezte, ellenesapatot gyűjtött az utca-kon s a harcz ranggal Robespierre legyőze-tésével végződött. O és egész frakciója követte Danton és pártját a vérdapra.

Ervél a rémuralom meg volt ugyan törve, de a sansculottismus meg volt végkép kiirtva. Egymásután jött Germinal 12, Prairial eszeje, caupa felkelések napja, sőt az utóbbi napon a zásadók botortek a konvent nésternébe s az elnököt védelmező Feraud képviselőt megragadták, kivonsolták a folyóóra, ott levágták a fejét s dárdán hordosták meg a városban. Boissy d'Angias volt az elnök, megérdemli, hogy tisztelettel említsék nevét az elnökök közt. Bettenetes nap volt ez. Az elnök széke körül amennyis nép-áradat tolongott és serelemi iraitat akarta fölolvastatni. A képviselők felmenekül-ték a legfelső padokorra, csak az el-nök maradt helyételtéve kalapját, jelölt, hogy nem engedni az utza által befolyásol-tatni a tanácskozást. A sáprédok fenyegeti, pusztával öszoznak rá, behozzák Feraud vé-res fejtét és a darda végén előbe tart-ják. Az elnök arsan nem változik egy vo-nas sem, csak tisztelettel meghajlik az ál-do-zat levágott feje előtt. Végre a konvent sa-gelyére jó a Lepelletier-ocotie és sásvéri a felkelőket.

A haldokló sansculottismus ezután is megpróbálta még fejemeli fejt akárhány-s or. A sansculottismus még jelentette a konventnek ordításával s némely ablakain át betevédit go'yóvaljairt, hogy él, mig végre jött Vendémiaire 12 és evvel B o n a p a r t e N a p o l e o n s o r t i t t e. A tömeg rémuralmának vége volt, hogy egy más féle s nem sokkal gyöngédebb uralom-nak adjon helyet.

— Meghívás —
Az aradi kereskedelmi és iparkamara folyó évi no-venber hó 14-ikén, az az csütörtökön, délután 5 órakor saját helyiségében teljes ülés tart, melyre a t. kamarai tag urak eszenel meghívattak.

A napirendre kitűzve vannak:

1. A kereskedelmiügyi m. kir. minisz-terium leirata, melylyel véleményesül vé-gett lelküdi a vándoripar gyakorlásáról szöví törvényjavaslatot.

2. Ugyanaz on miniszterium leirata Ber-zova község helypénz-díjazabályz.ára vo-natkozólag.

KÖZGAZDASÁG.

— Meghívás —
Az aradi kereskedelmi és iparkamara folyó évi no-venber hó 14-ikén, az az csütörtökön, délután 5 órakor saját helyiségében teljes ülés tart, melyre a t. kamarai tag urak eszenel meghívattak.

A napirendre kitűzve vannak:

1. A kereskedelmiügyi m. kir. minisz-terium leirata, melylyel véleményesül vé-gett lelküdi a vándoripar gyakorlásáról szöví törvényjavaslatot.

2. Ugyanaz on miniszterium leirata Ber-zova község helypénz-díjazabályz.ára vo-natkozólag.

3. Ugyanazon miniszterium leirata melyben felhívja a kamarát, hogy hosszon ajánlatba egy fiatal, törökré és kollélog ké-pesített kereskedőt vagy iparost, kit 300 fe-rintnyi utazási östbádijjal külföldi tanul-mányuttra küldeni esándékoszik.

4. Ugyanazon miniszterium leirata a kamarai költölgök uti költségeinek megfírt-tése tárgyában.

5. Az aradvárosi kereskedelmi akadémia felügyelő-bizottságának átirata, melylyel az 1888—89. iskolai évről szerkesztett szá-madást és az 1889—90. iskolai évre készített költséglékirányzatot bemutatja. Aradon, 1889. nov. 8-án.

Hivatalos piaci árak Aradon.

— Nov. 8. —
Gabonamélek: tiszta busa legnehezebb 7 frt 80 kr, közép 7 frt 70, kétázeros leg-nehezebb 7 frt 80 kr, közép 7 frt 20 kr, rozsa legnehezebb 5 frt 50 kr, közép 5 frt 30 kr, árpa legnehezebb 5 frt 70 kr, közép 5 frt 30 kr, zab legnehezebb 5 frt 70 kr, közép 5 frt 60 kr, retak-repoze legnehezebb — frt — kr, kukorica — frt — kr, új kukorica 3 frt 30 kr, 100 kilonként.

Liszt: legfinomabb 0-ás 16 frt — kr, leg-finomabb 15 frt 60 kr, zsemlye 14 frt 20 kr, fehér kenyér 13 frt 20 kr, fekete kenyér 11 frt 40 kr, rozs — frt — kr, tengeri — frt — kr mmkint. Dara tiszta busából 16 frt 80 kr. Árpakása 14 frt 20 kr mmkint.

Hüvelyesek: borás 18 frt — kr, bab 10 frt — kr, loncse 16 frt — kr, köleskása 11 frt 50 kr, burgonya 3 frt 60 kr méter mássáknit.

Salma: 1. kötött legjobb 4 frt — kr 11 középső 3 frt 50 kr, kötetlen leg-jobb 3 frt 50 középső 3 frt — mmásza.

5. Között vagy gygyi malma: legjobb 3 frt — kr, középső 2 frt 50 kr, egy méter mássa.

6 Takarmányszalma: legjobb 2 frt 10 kr, középső 2 frt 50 kr, egy méter mássa.

7. Hus: marha 52 kr, borjú 60 kr, disznó 52, juh 32 kr; disznósőr 70 kr, szalonna 65 kr vaj 1 frt olvasztott vaj 1 frt 30 kr 1 kiló

8 Alommalma: legjobb 1 frt 80 kr, kö-zépső 1 frt — kr, egy mássa.

9. Fa: bük 3 frt — kr, eser 3 frt szilfa 3 frt — kr, fenyő 2 frt — kr egy kömm

10. Vagyonok: Borszesz 60 kr, tej 10 kr fehér ó bor 36 kr, fehér új bor 24 kr, vörösi bor, 80 kr, vörös új bor 66 kr, eszet 6 kr. pálinka (szilva) 60 kr, sör 28 kr, egy liter

11. Zöldag: Kol (Kohl) 14 kr, karaláb (Kholerak) 12 kr, vörös vagy oszlokrépa 10 kr, sárga-vagy murekrépa 12 kr, vörös bagyma 10 kr, fokhagyma 18 csallér 16 kr petrezselyem 12 kr, pastinak 12 kr leveles őldség (Suppengrün) 14 kr, tojás darabja 6 kr, bors 1 frt 40 kr, paprika 1 frt 50 kr kilogrammonként, paradicsom — kr, saláta 21 kr, 100 ngorka — kr.

— Szasz-úzet —
(November 8.)
Mal jegyzéseink: Készárnyagban 4875— 9,4 kicsinyben 49,25 hordó nélkül pr 100 Liter %, beledrtve 35 frt fogyasztásiadó.

— Budapesti gabontársad. —
(November 8.)
Jó kínlat, gyöngye vételkedv, aya godt, változatlan. Forgalom 8.000. Tavaszai busa 828—29, május—júniusi kukorica 503—04, ősz szab 720—.

— Szasz-úzet —
(November 8.)
Mal jegyzéseink: Készárnyagban 4875— 9,4 kicsinyben 49,25 hordó nélkül pr 100 Liter %, beledrtve 35 frt fogyasztásiadó.

— Budapesti gabontársad. —
(November 8.)
Jó kínlat, gyöngye vételkedv, aya godt, változatlan. Forgalom 8.000. Tavaszai busa 828—29, május—júniusi kukorica 503—04, ősz szab 720—.

Hivatalos árfolyam

budapesti áru- és érték tizedén 1889. évi november hó 8-án.

Magyar aranyárúradék 4. sz.	101.30
magyar papírárúradék 5.	97.55
magyar vasuti kölcsön	—
magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	99.75
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	117.60
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	113. —
magyar földterhermentési kötvény	—
magyar földterhermentési kötvény	—
Tomea-bánati földterhermentési kötvény	—
Tomea-bánati földterhermentési kötvény	104.78
Erdélyi földterhermentési kötvény	104.78
Horrát-vasúton földterhermentési kötvény	104.78
Magyar eszékérménykötvény	99.75
Magyar nyereségy-sorjegy-kölcsön	139.50
Tiszassabályozási és eszedői sorjegy	127.50
Osztrák járadék papírban	85.38
Osztrák járadék eszében	85.78
Osztrák járadék aranyban	109.25
1860-iki osztrák államorsjegy	139.50
Osztrák-magyar bankrészevény	99.2. —
Magyar hitelbankrészevény	83.25
Osztrák hitelbankrészevény	812.30
Cs. és ki. arany	565
90 frankos arany (Napoleon'or)	9.44
Német bírodalmi márká	56.20
London	118.75
90 márkás arany	11.64

Aradvárosi színház.
Évüdbélet 43. sz. Havibélet 2. sz.

Szombaton november 9-én adatik:

BOCCACCIO.

Operette 3 felvonásban.

Kedzete 7 órakor, vége 10 óra fél órakor

Feloldó szerkesztő:
HINDY ÁRPÁD.

BUDAPESTI TŐZSDE.

November 7-én.

Pénz		Arany		Pénz		Arany	
Pénz	Arany	Pénz	Arany	Pénz	Arany	Pénz	Arany
M. kir. arany. adóment. 48	99 50	99 80	Magy. orsz. bank részvény-társaság	303 90	304 10	Pesti közuti vaspálya	430
M. papírjárdék adóment. 58	94 55	94 85	Osztrák hitelintézet	880	885	Pesti közuti vasp. érvény-jegyek	110
M. vasúti köl. 120 frt o. é. (300 fe.) 58	94 55	94 85	Osztr.-magyar bank	153	156 60	Budapesti III. ker. takarék.	108
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban			I. magyar iparbank	712	715	Országos központi	452
M. 1869. kel. v. é. kötv. (ela.) adóment. 58			Pesti magy. keresk. bank	188	17	Pesti hazai első	7325
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 58	99 75	100 25	Bécsi bizt. társulat	216		Egyesült Br. depest fővárosi takp.	452
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 58	112 25	113	Első bizt. tár. s jár. bizt. tár.	3140	3150	Magyar ált. takarék, részvény.	88
M. kir. nyereség-kölesön 100 frt	137 50	138 50	Első budapesti malom	1045	1050	Alagut	145
50 frt drbja	137	138	Erszébet malom	242	244	Általános waggon kölcs. társaság	69
Tiszai s szegedi kölcsön 48	130	131	Hengermalom	595	600	„Franklin”-társulat	198
M. k. földtm. kötvények 58	104 75	105 25	Lulza malom	252	255	Ganz és társa vasón. és gépgyár	826
rad 58	104 75	105 25	Moinárok és stők mal	353	355	Geschwindt-féle szeszgyár	830
M. k. földtm. kötvények temest 58	104 75	105 25	Pannonia malom	755	760	Gyapjau, és oiz. I. magyar	246
rad 58	104 75	105 25	Viktoria malom	130	132	Keresk. épülete	675
M. k. földtm. kötvények horváth-orosz. 58	104 75	105 25	„Adria” m. tengeri hajó	175 50	176 50	Könyvnyomda, Athaenium	444
M. k. földtm. kötvények erdélyi 58	104 75	105 52	Alföld-fiumei vasút 58	175 50	176 50	Pesti	1070
(100 fra 58)	98 50	99	Báttaszék domb. záskány	142	143	Közszénb. és téglagy. (Drascho)	221
Szülődésmarvált. kötv. (100 frt) 58	100	101	Déli vasút 58	154 50	155 50	Nemzetközi waggon-kölcsön-részv.	59
Pest vár. kölcsöne 1870. évből 68	101 50	102	Eszakkeleti vasút 58	142	143	Pesti építő-társaság	100
1871. évből 68	107	109	Erdélyi vasút 58	194 50	195 50	Rimamurány-s. gőtarj. vasútv.tra.	171
Budapesti bankgyeg. részvényt.	100	100 25	Győr-sopron-ebenfurti v. ut.	160 50	161 60	Salgótarjani közszénb.	152
Magy. ált. hitelbank	281	281 50	Kassa-oderbergi vasút	157 60	158	Schlik-féle vas. és gépgyár	110
Magy. jels. hitel. II. kib. in. elismv.	99 25	99 50	Magyar galicziái vasút	232 50	233	Schlik-féle vas. és gépgy. II. kib	810
Magy. lesz. s pénzváltóbank			M. ny. v. (sz.-győr-grac)	188	189	Serfőzde első magyar	270
			Osztrák áll.-vasút 58	246	248	Sertész-lizáló	270
			Pécsvárcsi vasút 58			Sós ni kőbánya	104
			Tisza vidéki vasút 58			Spodium- és esothizgyár	104
			Osztr. dunagőzhajózási			Szálloda-részvény-társaság	149
						Téglá- és mészegető ujlaki	149
						Törk dohányrészvény	25
						Gőztéglagyár kőhányosi	25
						Mész-bank ny. kölcsönkötv. 4. sz	20

16962. szám. IV. 1889.

1-2.

Arverés.

A lugosi m. kir. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy f.) az 1888. évi XXXV. t.-cz. értelmében LUGOS város területén A) a szesz italok kimérése után fizetendő italmérsi-adó beszédési joga esetleg b) a kizárólagos italmérsi jogosultság és ezzel együtt az italmérsi jövedékről szóló törvény végrehajtása iránt 1889. évi 3345 pénzügyminiszteri szám alatt kiadott utasítás 131. §-ának V. pontja szerinti korlátok között gyakorolható kis mértékben való elárúsítás után járó italmérsi adó beszédési joga, — II.) az 1887. évi XI.VII. t.-cz. értelmében, egy bérleti tárgyként a bor, hus — valamint a cukor és sör fogyasztási-adók beszédési joga, — mindhárom esetben az 1890. évi január hó 1 napjától kezdve 1890. évi december hó 31 ig terjedő időre feltétlen hatálylyal és 1891. és 1892. évre. a kölcsönös felmondási fenntartásával, esetleg mind a három évre feltétlen hatálylyal a kölcsönös felmondás fenntartása nélkül és pedig I. a) az italmérsi adó beszédési joga 40433 frt 25 kr, b) a kizárólagos italmérsi jogosultság pedig a kimérsi vállalatok után fizetendő 3390 frt italmérsi illetékek fenti összegben való hozzáadásával 43823 frt 25 krt. II.) a bor, hus, valamint a cukor és sör fogyasztási adók beszédési joga pedig együttesen 41920 frt 64 krt tevő kikiáltási ár mellett nyilvános árverés útján bérbe fog adatni. Megjegyeztetvén, hogy azon esetre, ha a kizárólagos italmérsi jogosultság vétetnék hasznabérbe, azon bérletnek fog elsőbbség adatni, aki megengedi, hogy a lugosi katonai sátoztáborban létező vendéglősök, kocsmárosok, cantineurök stb. kimérni szándékozt szesz italokat tetszésük szerinti helyről beszerezhessék.

A nyilvános árverés Lugos városháza tanácstermében fog megtartatni, még pedig:

- I. árverés 1889. november hó 15-én, délelőtt 9 órakor; esetleg
- II. árverés 1889. november hó 16-án, délelőtt 9 órakor; esetleg
- III. árverés 1889. november hó 18-án, délelőtt 9 órakor.

Az árverésben részt vehetnek, kik törvény szerint terhes szerződések kötésére személyi képességgel bírnak. Kizártnak: a kiskorúak, továbbá azok, kik valamely büntény vagy vétség miatt büntetve voltak: szintugy azok, kik a kincstárral szerződési viszonyban állottak, de szerződési kötelezettségüket megszegték; végre kik csempészet vagy más pénzügyi kihágás miatt büntetve voltak.

3. Az árverésen részt venni kívánók kötelesek bánatpénztül a kikiáltási ár tizedrészét (10%-át) készpénzben vagy az állami italmérsi jövedékről szóló törvény végrehajtása iránt kiadott utasítás 50. §-ában felsorolt, a budapesti tőzsdén jegyzett árfolyammal, ha pedig ez a névértéknél nagyobb volna, a névértékkel számításba vehető értékpapírokban letenni.

A községek mint jogi személyek, bánatpénz letételére nem kötelezvék. Az árverés befejezése után a legtöbbet ígérő által bánatpénztül letett összeg visszatartatik, a többi árverező bánatpénze pedig legott vieszaadatik, kivéve, ha a legtöbbet ígérő ajánlatának bármely okból való elfogadása kétes, mely esetben a következő legkedvezőbb ajánlatot tevő bánatpénze is visszatartatik.

Erdélyi pokrócz.

100 Kilo

Tengerifű

idei, szagnélküli

10 forint 25 krajczár.

kapható a 481.12

ÜRMÉNYI TÓBIÁS

paplan. és madratz-üzle-ben

ARAD,

főter 25t szám, a pénzügyi-palotával szemben, a Neuman-féle házban.

WATTA.

Berzovai körjegyzőség.

1450 | 1889. 483-1.

ARVERÉSI HIRDETÉS.

Alóirt körjegyzőség részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Odvos község tulajdonát képező P a r o u G r e d i n i nevű kőbánya, melyben két metz-kő és kőműv. minőségű terméskő találtak, az árverés napjától szám tartandó 3 egymásután következő 1889. évi november hó 15-én, d. e. 9 órakor Odvos község-házánál megtartandó nyilvános árverés útján hasznabérbe adatni fog.

Mely árverésre bérleti szándékozt az al hivatnak meg, miszerint az árverési feltételek a berzovai körjegyzői irodában valamint Odvos község-házánál bármikor megtekinthetők.

Berzova, 1889. évi nov. 6-án.

Posevitz Géza,

körjegyző.

4. Irásbeli ajánlatok szünetén elfogadottnak, melyek azonban a 3-ik pontban meghatározott bánatpénzzel ellátandók. Az ilyen ajánlatokban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiürandó s nem engedtetik meg, hogy azok tartalma oly záradékot is foglaljon magában, mely a jelen hirdetemény és a többi részletes bérleti feltételekbe utközik.

Az irásbeli ajánlat, mely 50 krros bélyeggel látandó el, következőképen szerkesztendő.

„Én alólirott a szesz folyadékoknak kimérése és kis mértékben való elárúsítása után járó italmérsi adónak . . . közszén területén való beszédéséért 18 . . . évi január hó 1-jétől 18 . . . évi december hó utolsó napjáig terjedő időre évi hasznabér fejében . . . frt . . . krt, azaz . . . frt . . . krt ajánlok, azzal a kijelentéssel, hogy az árverési és bérleti feltételeket ismerem, azoknak magamat mindenben alávetem s jelen ajánlatomért az ide zárt . . . frt . . . krból álló bánatpénzzel (esetleg a bánatpénz letéteményezéséről szóló nyugta csatolandó) kezeskedem.

Kelt . . .

(az ajánlattevőnek teljes aláírása.)

Az irásbeli ajánlatok 1889. évi november hó 15. napján délelőtt 9 óráig lepecsételve a pénzügyigazgatóság főnökének adandók át, vagy posta útján oly időben küldendők el, hogy azok a mondott időpontig kézbesítve lehessenek.

5. A ki nem maga, hanem másnak nevében kíván árverezni, köteles magát az árverező bizottság előtt kir. közjegyző által hitelesített meghatalmazással igazolni.

Ha többen társaságban árvereznek, egyetemleges kötelezettséggel tartoznak.

6. Az árverés hatósági jóváhagyás fenntartásával történik és a hasznabéri szerződéssel elvállalt kötelezettség a legtöbbet ígérő néze ajánlatának beadásával, a kincstárra néze azonban csak a jóváhagyás iránti értesítés kézbesítésével áll be.

7. A hasznabéri árverés jóváhagyása iránti értesítvény kézbesítése után 8 nap alatt, de mindenesetre a bérlet néze tényleges átvétele előtt köteles a bérlet az egy évi hasznabér egy negyed részét készpénzben letenni, vagy az állami italmérsi jövedékről szóló törvény végrehajtása iránti utasítás 50. §-ának 3. pontja értelmében megfelelő biztosítékot nyújtani, illetőleg letett bánatpénzét ekként kiegészíteni.

8. Bérlet köteles a szerződésszerű hasznabért egyenlő havi részletekben minden hónap utolsó napján és ha az ünnepp- vagy vasárnapra esnek az azt követő hétköznapon a kijelölt pénztárnál befizetni.

9. A részletes bérleti feltételek a pénzügyigazgatóságoknál és a pénzügyőri bizottságoknál a szokásos hivatalos órákban megtekinthetők s azok az árverés alkalmával előzőleg fel fognak olvastatni.

Lugoson, 1889. évi november hó 5-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Waechter Henrik,
m. kir. pénzügyi igazgató.

Meghívás.

Az aradi kereskedelmi- és iparbank 1889. november 24-én, d. e. 10 órakor saját üzlethelyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek azon megjegyzéssel hivatnak meg hogy részvényeiket az alapszabályok 89. §-a értelmében 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézet pénztáránál letéteményezni sziveskedjenek.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés.
2. Az alapszabályok módosítása.
3. Négy igazgatósági, három felügyelő bizottsági rendes tag és egy felügyelő bizottsági poszt-tag megválasztása.

482-1-2.

16157-1889.

Hirdetmény

A nagyméltóságú földmívelésügyi magyar királyi miniszterium 4979-1889 számú rendeleténél fogva ezennel közhírré tétetik, hogy a szénkéneg beszerzési ára, mely eddig az állami, nevezetesen a ménesi szénkéneg raktárnál métermázsánként 22, a tarczali és budafoki szénkéneg raktáraknál métermázsánként 24 forintban volt megállapítva, ezental métermázsánként 15 frtra szállítottat le.

A szénkéneg leszállított ára az említett raktárak helyén értendő, a raktárakból a megrendelési helyre való szállítás, valamint a kiürült szénkénegedényeknek visszaszállítási költségei a megrendelőt terhelik.

Azok, kik a szénkéneg megrendelni szándékoznak, a miniszteriumhoz, esetleg a ménesi raktárra néze a ménesi, a tarczali raktárakra néze a tarczali, a budafoki raktárakra néze a budapesti vinczellér-iskolák igazgatóságához forduljanak.

A szénkéneg ára utánvétezés útján szedetük be

Arad, 1889. évi október 7-én.

A városi tanács.